

JAARLIJKS CONGRES – CONFLICTSCHEIDINGEN – 3^E EDITIE

4 juni 2020

Jaarbeurs, Utrecht

Een scheiding is een pijnlijke aangelegenheid voor alle betrokkenen.

Soms wordt een scheiding als een eindpunt van de vorige relatie gezien en als de start van iets nieuws. Maar wanneer er kinderen in het spel zijn, dan is de werkelijkheid anders. Je moet dan op de één of andere manier toch met elkaar de afstemming kunnen zoeken over die dingen die de kinderen aangaan.

In deze derde editie van het congres conflictscheidingen wordt deze problematiek vanuit verschillende perspectieven benaderd.

Wat weten we uit wetenschappelijk onderzoek en welke praktijkkennis is van belang? Hoe verantwoord om te gaan met het begrip PASS in het kader van ouderverstoting? Hoe om te gaan met wetgeving wanneer het gaat om goed genoeg ouderschap? Hoe om te gaan met complexe scheidingsproblematiek als gevolg van psychiatrische ziektebeelden? Wat betekent het voor een kind om permanent te pendelen tussen twee ouders? Op welke manier kun je in gesprek gaan met ouders met een LVB als het gaat om echtscheiding? En hoe ga je om met geweld binnen partnerrelaties en de schade die kinderen hierdoor kunnen oplopen?

Deze en andere vragen staan centraal in het congres over conflictscheidingen, waarbij experts uit wetenschap en praktijk garant staan voor een interessante scholingsdag.

Doelgroep

Dit congres is gericht op alle hbo- of academisch opgeleide professionals die werken met gezinnen in scheidingsituaties.

Leerdoelen

- Wetenschappelijk onderzoek gebaseerd op complexe conflictscheidingen
- Relevante praktijkkennis en aanbevelingen voor passende hulp
- Ouderverstoting in relatie met de veiligheid van het kind
- Wetgeving gerelateerd aan 'goed genoeg ouderschap'
- Gate-keeping bij co-ouderschap en hoe hierop te anticiperen
- Gespreksvoering echtscheidingsproblematiek voor mensen met een licht verstandelijke beperking
- Geweld in partnerrelaties, het effect op het gezinssysteem en hoe te werken aan herstel, balans en verbinding

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

10.15 uur Dr. Inge van der Valk [Universiteit Utrecht] - Complexe scheiding: onderzoek en praktijk

11.00 uur Drs. Liesbeth Groenhuijsen [Pedagogische Adviespraktijk Thuis] - Het 'exen-dilemma': over zorgen en zorgverlening na scheiding

11.45 uur Pauze

12.15 uur Mr. Lydia Janssen [Praktijk Lydia Janssen] - Juridische aspecten rondom goed genoeg ouderschap

13.00 uur Lunchbuffet

14.00 uur Deelsessieronde 1

Deelsessie 1A Drs. Stef Linsen [Psychotherapie en Psychiatrie Expertise] - Complexe scheidingen als gevolg van psychiatrische ziektebeelden

Deelsessie 1B Robbert Hogenelst [All about people] - Gate-keeping bij co-ouderschap

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessieronde 2

Deelsessie 2A Natasja Wiersema [William Schrikker Groep] - Gespreksvoering over scheiding bij mensen met een LVB

Deelsessie 2B Drs. Hester Mobach [De Waag] - Geweld in partnerrelaties

16.30 uur Afsluiting

17.00 uur Einde

Sprekers

Dr. Inge van der Valk

Bijdrage: Complexe (v)rechtscheidingen: van wetenschap naar praktijk

Inge is universitair docent bij de onderzoeksgroep Jeugd & Gezin van het Departement Educatie & Pedagogiek van de Universiteit Utrecht. Zij studeerde psychologie in Leiden en promoveerde in Utrecht op het onderwerp huwelijksproblemen, scheiding en het functioneren van jongeren. Naast het geven van onderwijs in de bachelor, master en research master, onderzoekt zij sinds 1999 de samenhang tussen ouderlijke conflicten, ouderlijke scheiding en het functioneren van kinderen en jongeren. Naast onderwijs en onderzoek is zij nauw betrokken bij de praktijk, onder meer via revisie van de Richtlijn scheiding en problemen van jeugdigen. Momenteel is zij bezig met een multidisciplinair onderzoek bij gezinnen na scheiding ("Where do I belong?"), een onderzoek naar de werkzaamheid van een methodiek bij conflictscheiding, en een onderzoek naar gescheiden ouders die zich niet aan de afspraken rond omgang houden.

In deze inleidende presentatie zal een samenvatting worden gegeven van recent wetenschappelijk onderzoek rondom scheiding en kinderen, met name gericht op de Nederlandse situatie. Daarbij zal worden ingezoomd op wat relevant is voor professionals in de praktijk. Verder zal aandacht worden besteed aan de recent gereviseerde richtlijn scheiding en jeugdigen. Welke belangrijke wijzigingen zijn gedaan, waarom waren die nodig, en wat betekent dit onder meer voor de praktijk? Een aantal thema's wordt kort uitgelicht: de stem van kinderen, omgang met beide ouders na scheiding, en situaties waarin dit spaak loopt. Daarbij zal ook worden ingegaan op het onderscheid tussen 'gewone' en complexe scheiding. Dit wordt belicht vanuit onderzoekskennis maar zeker ook vanuit praktijkkennis.

Tenslotte wordt ingegaan op huidige ontwikkelingen met betrekking tot screening, interventie en behandeling van ouders en kinderen na scheiding.

Drs. Liesbeth Groenhuijsen

Bijdrage: Het 'exen-dilemma': over zorgen en zorgverlening na scheiding

Liesbeth is klinisch pedagoog en echtscheidingsdeskundige. Na haar studie Pedagogiek was Liesbeth werkzaam in de jeugdgezondheidszorg en de Kinder- en jeugdbescherming. Zij groeide uit tot een nationale autoriteit op het gebied van (v)echtscheiding, is regelmatig als deskundige te gast in diverse radio- en televisieprogramma's en is auteur van diverse boeken op het gebied van Echtscheiding, Adoptie en Stiefgezin.

Elke ouder moet bevorderen dat zijn kind veilig is en zich goed kan ontwikkelen. Maar wat als een ouder na scheiding aanwijzingen heeft dat de andere ouder tijdens zijn/haar zorgdagen niet in staat is zijn plichten te vervullen? Dan kan deze ouder belanden in een conflict van plichten: enerzijds bescherming van het kind tegen de mogelijke nadelige effecten van de andere ouder, anderzijds de plicht om omgang met de andere ouder te bevorderen. Een ouder die zorgen uit over de andere ouder wordt menigmaal beschuldigd van PAS, of Oudervervreemding en wordt soms zelf als nadelig voor het kind beschouwd. Liesbeth is dit 'het exen-dilemma' gaan noemen. Zij geeft in deze presentatie adviezen, hoe een open blik te blijven behouden in de rol van professional.

Mr. Lydia Janssen

Bijdrage: Goed genoeg ouderschap vanuit juridisch perspectief

Lydia is jurist, zelfstandig adviseur en opleider, gespecialiseerd in recht, (jeugd)zorg en welzijn. Zij heeft in opdracht van het ministerie de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ontworpen. Lydia heeft ruime werkervaring op het gebied van privacyreglementen, ouderschap en gezag, dossiervorming, beroepsgeheim en juridische aspecten van de (jeugd)zorg en incidentenonderzoek. Zij is auteur van diverse brochures en boeken over recht en zorg.

Een belangrijke randvoorwaarde voor effectief hulp bieden bij complexe scheidingen is dat het juridisch kader bij de hulpverlener bekend is. Welke kennis dienen professionals te hebben met betrekking tot regelgeving omtrent 'goed genoeg ouderschap' tijdens en na scheiding? Aan de orde komt o.a. ouderlijk gezag, gezag na scheiding, noodzaak van dubbele toestemming, vervangende toestemming van de rechter, inzagerecht in het dossier en de positie van een nieuwe partner van een ouder.

Drs. Stef Linsen

Bijdrage: Complexe scheidingen als gevolg van psychiatrische ziektebeelden

Stef werkt als psychiater en psychotherapeut. Hij werkt(e) in dienstverband e/o freelance basis met adolescenten, ouderen en volwassenen in diverse instituten ((poliklinisch en dagbehandeling), een tbs-kliniek, een instituut voor mensen met een verstandelijke beperking en in eigen praktijk (met leerpsychotherapie aan psychiaters in opleiding). Hij schrijft/ blogt/ vlogt voor partners van mensen met depressie of psychose gevoeligheid op zijn website en YouTube.

Elke psychiatrische diagnose met langer durend of recidiverend beloop is een risico factor voor het aangaan van relaties. Stef behandelt in deze deelsessie de symptomatologie van enkele klassieke ziektebeelden en maakt de koppeling met het risico op een (v)echtscheiding. Wat dien je in je rol van professional te weten en wat kun je vooral doen?

Robbert Hogenelst

Bijdrage: Gate-keeping bij co-ouderschap

Robbert behoort tot de meest ervaren mediators van Nederland. Hij verzorgt jaarlijks circa 200 mediations, waaronder zeer ingewikkelde zaken via de rechtbank en kinderplichtverleningsinstanties. Hij gaat daarbij op zoek naar de juiste balans, waarbij het belang van de kinderen voorop staat. Robbert voert regelmatig kind-gesprekken, is hiervoor opgeleid door Villa Pinedo en traint nu zelf ook mediators in het voeren van kind-gesprekken. Daarnaast verzorgt Robbert de opleiding tot mediator en beoordeelt hij nieuwe mediators in het kader van toelating tot het nationale kwaliteitsregister mediators.

Wat doet permanent pendelen tussen twee ouders (op termijn) met kinderen? Robbert zal vanuit zijn ervaringen als mediator ingaan op deze vraagstelling en hoe hier optimaal op te anticiperen. Aan de hand van casuïstiek zal hij concrete handvatten bieden voor professionals werkzaam in de praktijk.

Drs. Natasja Wiersema

Bijdrage: Leer Van Beperkingen – het leven is zonder scheiding al complex genoeg

Natasja studeerde pedagogische wetenschappen, afstudeerrichting opvoedingsfilosofie, aan de Universiteit van Nijmegen. Zij werkte als gezinsvoogd en inhoudelijk manager bij William Schrikker Jeugdbescherming. Momenteel werkt Natasja als adviseur en trainer bij het Expertisecentrum William Schrikker.

Om gezinnen in een complexe scheiding (ook wel vechtscheiding genoemd) te begeleiden, zijn verschillende werkwijzen ontwikkeld. Deze steunen voor een belangrijk deel op het voeren van gesprekken. Gesprekken waarin gewerkt wordt aan het verbeteren van de communicatie tussen de ouders, aan het realiseren van rust en veiligheid voor de kinderen en aan het vinden van manieren om de band tussen kinderen en beide ouders te laten bestaan. Voor ouders met een beperking, voor jonge kinderen en voor laaggeletterde ouders volstaan gesprekken niet altijd. In deze deelsessie wordt aangegeven wat er nodig is voor deze gezinnen. Deelnemers ontvangen handvatten hoe gesprekken te vereenvoudigen en visueel kunt ondersteunen.

Drs. Hester Mobach

Bijdrage: Partnergeweld bij conflictscheidingen

Hester is GZ-psycholoog en systeemtherapeut. Zij werkt als programma-manager huiselijk geweld bij De Waag in Amsterdam. Vanuit die hoedanigheid maakt zij deel uit van een integraal behandelteam tegen huiselijk geweld.

In deze deelsessie vormt geweld in partnerrelaties de rode draad. Op welke wijze kan er systeemgericht worden omgegaan met partnergeweld? Waar moet je rekening mee houden bij het vormgeven van de behandeling/begeleiding van gezinnen waar huiselijk geweld speelt? Wat werkt en wat kun je beter niet doen? Hester zal gebaseerd op de richtlijnen voor de aanpak van huiselijk geweld een vertaling maken naar situaties waar sprake is van een conflictscheiding.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan

de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.